

LEWIATAN

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

member of BUSINESSEUROPE

Warszawa, 02 września 2013 r.

Uzupełnienie opinii Konfederacji Lewiatan w sprawie projektu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

Kontraktacja usług aktywizacyjnych

Nawiązując do przesłanej do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej opinii, Konfederacja Lewiatan sygnalizuje, że analiza rynku usług aktywizacyjnych pokazuje, że większość podmiotów obecnie na nim funkcjonujących (agencje pracy tymczasowej, agencje zatrudnienia) nie będzie w stanie, ze względu na rozmiar ryzyka i zbyt małe zaplecze osobowe oraz infrastrukturalne, realizować dużych projektów formatu programu pilotażowego. Ma to niebagatelne znaczenie w związku z faktem, iż to właśnie te podmioty działają na polskim rynku od dwudziestu lat i mają doświadczenie w pośrednictwie pracy i aktywizacji zawodowej.

Z drugiej strony, zaproponowane przez resort pracy rozwiązanie, zgodnie z którym do dostawcy usług kierowanych będzie nie mniej niż 250. bezrobotnych zarejestrowanych w jednym powiatowym urzędzie pracy, pokazuje że urzędy z mniejszą liczbą osób z trzeciej grupy nie będą mogły wziąć udziału w procesie zlecenia usług aktywizacyjnych.

Wychodząc naprzeciw obu tym problemom, **Konfederacja Lewiatan proponuje określić minimalną liczbę uczestników projektu jako 250. osób bezrobotnych z jednego województwa.**

Ponadto, doświadczenie projektów pilotażowych pokazuje, że interwencji ministerstwa pracy wymaga sposób doboru przez urzędy pracy osób bezrobotnych z trzeciej grupy, które mają wziąć udział w projekcie. W trwającym aktualnie programie pilotażowym, do prywatnego dostawcy usług zostały skierowane kobiety w zaawansowanej ciąży, których stan i samopoczucie nie umożliwiały podjęcia współpracy z bezrobotną, abstrahując od faktu, iż nie były one w związku z bliskim macierzyństwem zainteresowane podjęciem jakiegokolwiek pracy. **Konfederacja Lewiatan rekomenduje wprowadzenie wytycznych przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej w zakresie wyboru osób kierowanych do aktywizacji lub ustalenie sposobu współpracy między dostawcą usług a powiatowym urzędem pracy w tej kwestii.**

Zdaniem Konfederacji Lewiatan, należałoby również na poziomie ustawowym wskazać, w jakim czasie powiatowy urząd pracy przekazuje dostawcy usług dane osób biorących udział w projekcie. Informacja ta ma zasadnicze znaczenie, ponieważ jest to czas wliczony w okres trwania projektu, a długie oczekiwanie skraca czas na pracę z beneficjentem i zmniejsza jego szansę na znalezienia zatrudnienia. Poza tym, dotychczasowe doświadczenia projektu pilotażowego pokazują, że powiatowe urzędy pracy przekazywały dane bezrobotnych w ciągu 2. miesięcy, co zasadniczo zmniejsza możliwości wykazania efektywnego zatrudnienia (w projekcie 180 dni) przez firmę prywatną.

Ponadto, w art. 66f ust.1 pkt 4 do zakresu danych bezrobotnych, które są przekazywane dostawcy usług należy dodać informację na temat telefonu kontaktowego i adresu mailowego oraz dane do korespondencji, które mogą się różnić od miejsca zameldowania lub zamieszkania.

Według Konfederacji Lewiatan istnieje potrzeba wprowadzenia do ustawy przepisu, który stwierdzałby, że podczas trwania kontraktacji, do bezrobotnego objętego jej programem, powiatowe urzędy pracy nie będą kierowały innych instrumentów rynku pracy. Należy pamiętać, że podmiot prywatny pracuje z osobą bezrobotną według określonego indywidualnego planu działań, którego celem jest doprowadzenie do trwałego zatrudnienia. Jest on rozliczany z efektów swojej pracy, od których zależy jego wynagrodzenie. Dlatego też, kompleksowe podejście dostawcy usług aktywizacyjnych do bezrobotnego klienta nie powinno być burzone poprzez pojedyncze propozycje, w związku ze skorzystaniem z których bezrobotny być może wejdzie na rynek pracy, ale jego dotychczasowa absencja może powodować, że bez dodatkowego wsparcia bynajmniej się na nim nie utrzyma. To w konsekwencji spowoduje jeszcze większe zniechęcenie do podjęcia dalszej pracy i zniweczy już podjęte przez bezrobotnego wspólnie z dostawcą dotychczasowe działania w projekcie.

Wspólnie z firmami specjalizującymi się w aktywizacji zawodowej trudnych grup na rynku pracy przeanalizowaliśmy czas trwania tego rodzaju projektów w innych państwach i **proponujemy w związku z tym, by przy przyjęciu, że okres utrzymania zatrudnienia przez bezrobotnego ma wynieść co najmniej 180 dni, cały projekt trwał minimum 24 miesiące.**

By uniknąć regulowania na poziomie ustawy zbyt szczegółowych kwestii, Konfederacja Lewiatan proponuje wprowadzić do ustawy delegację dla rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej, które określałoby wzór Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ) z rekomendacjami, na podstawie których organizowane byłyby przetargi w zakresie zlecenia usług aktywizacyjnych.

Konfederacja Lewiatan poddaje pod rozważenie również rozszerzenie przepisu dotyczącego pozbawienia statusu bezrobotnego (art.33 ust.4 pkt.3a) także tych osób, które odmówią udziału w projekcie aktywizacyjnym.

Nowe instrumenty rynku pracy dla osób młodych do 30 roku życia

Nie znajdujemy uzasadnienia dla determinowania przyznania pomocy osobie bezrobotnej od jej wieku. Trudno bowiem wytłumaczyć, dlaczego pomoc przysługuje 29-letniemu bezrobotnemu z 6-letnim doświadczeniem zawodowym, a nie otrzyma jej 31-letni bezrobotny, który szuka zatrudnienia po raz pierwszy.

Konfederacja Lewiatan zdaje sobie sprawę z narastającego problemu bezrobocia wśród osób młodych i popiera pomysł ich wsparcia na rynku pracy. Inaczej jednak naszym zdaniem powinna ona zostać zdefiniowana. Badania pokazują, że trudna sytuacja gospodarcza w znaczącym stopniu odbija się na sytuacji zatrudnieniowej osób młodych, ze względu na ich niską konkurencyjność w porównaniu z innymi kandydatami, wynikającą z braku doświadczenia na rynku. Dlatego, **zdaniem Konfederacji Lewiatan należy wspomóc osoby wchodzące na rynek pracy i ułatwić im zbieranie pierwszych doświadczeń zawodowych.**

W związku z tym, Konfederacja Lewiatan proponuje zrezygnować z większości instrumentów zaproponowanych przez resort pracy, pozostawiając jedynie **bon stażowy**. Proponujemy jednak, by nie był on obwarowany gwarancją zatrudnienia stażysty przez kolejne 6 miesięcy, lecz funkcjonował na dotychczasowych zasadach, zgodnie z którymi taka gwarancja była ewentualnie indywidualnie ustalana w umowie między starostą a pracodawcą. Ponadto, staże są dobrym rozwiązaniem dla osób z grupy 50+, które się przekwalifikowują, dlatego **instrument ten powinien być dostępny dla wszystkich zarejestrowanych osób bezrobotnych.**

Pozostałe instrumenty, naszym zdaniem powinny zostać zamienione na jeden powszechny instrument rynku pracy wspierający wszystkie osoby bezrobotne, które po raz pierwszy wchodzi na rynek pracy. **Konfederacja Lewiatan proponuje, by była to 12-miesięczna pełna refundacja składek na ubezpieczenia społeczne, maksymalnie do wysokości jednego przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.** Przysługiwałaby ona każdej osobie bezrobotnej, raz w życiu, kiedy po raz pierwszy byłaby rejestrowana w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w związku z zatrudnieniem na podstawie umowy o pracę. Instrument miałby powszechny charakter i nie stanowiłby

LEWIATAN

pomocy publicznej dla pracodawcy. Byłby to rodzaj „bonu” przypisanego do osoby bezrobotnej i dotyczyłby pierwszych dwunastu miesięcy jej zatrudnienia, niezależnie od ilości pracodawców, u których to zatrudnienie miałyby miejsce.

Zdaniem Konfederacji Lewiatan jest to instrument, umożliwiający zdobycie pierwszych doświadczeń osobom wchodzącym na rynek pracy oraz nieobciążający nadmiernie pracodawców co uczyni go atrakcyjnym rozwiązaniem dla obu stron stosunku pracy.

Propozycja **bonu szkoleniowego** dla osób młodych dotyczy pokrycia kosztów szkolenia i innych związanych z jego podjęciem. Resort proponuje, by to sam bezrobotny decydował o tym, jakie szkolenie chce podjąć, by znaleźć pracę. Jednak nieznanostwo rynku i aktualnych wymagań pracodawców może doprowadzić do marnotrawienia tej puli pieniędzy. Właściwszym rozwiązaniem byłoby kierowanie bezrobotnego na szkolenie, podczas którego zdobywałby **umiejętności pożądane przez potencjalnego pracodawcę, który mógłby go wówczas zatrudnić**. Dlatego potrzebna jest ściślejsza współpraca pracodawców ze służbami zatrudnienia. Wtedy również można by ograniczyć dyskrejonalność działań starosty, od którego według projektu, ma zależeć, czy bezrobotnemu zostanie przyznany bon szkoleniowy.

Nowe instrumenty dla osób powyżej 50 roku życia

Konfederacja Lewiatan **negatywnie ocenia wprowadzenie gwarancji zatrudnienia osób z grupy 50+ (6 miesięcy) i 60+ (12 miesięcy), których wynagrodzenia byłyby dofinansowywane przez starostów**. Już obowiązujący, 4- letni okres ochronny jest największą barierą, utrudniającą zatrudnianie osób starszych. Proponowany instrument zakłada dodatkowy, 12-miesięczny okres gwarancji, co oznacza, że po jego upływie pracownik przechodziłby do wspomnianego okresu ochronnego, a pracodawca nie miałby możliwości zwolnienia pracownika przez 5.lat, co budzi wyjątkowo duży sprzeciw.

Zdaniem Konfederacji Lewiatan, przy osobach z grupy 50+ należałoby położyć nacisk na pomoc przy przekwalifikowaniu, co pozwoliłoby tym osobom pozostać na rynku pracy. Posiadają one bowiem doświadczenie zawodowe, które według badań Konfederacji Lewiatan przeprowadzonych wśród małych i średnich przedsiębiorstw, jest cechą najczęściej poszukiwaną przez firmy. Dlatego też umożliwienie osobom z grupy 50+ aktualizowania ich umiejętności lub zmiany zawodu będzie stanowiło odpowiedź na ich realny problem na rynku pracy jakim jest przede wszystkim nieznanostwo nowych technologii lub wyuczenie w zawodzie, na który nie ma popytu. **Konfederacja Lewiatan proponuje wprowadzenie bonu szkoleniowego dla tej grupy, który refundowałby koszty szkolenia poniesione przez osobę powyżej 50.roku życia, do wysokości 1-go przeciętnego wynagrodzenia.**

Krajowy Fundusz Szkoleniowy

Pozytywnie odnosimy się do pomysłu **powstania Krajowego Funduszu Szkoleniowego**. By jednak od początku jego funkcjonowania środki KFS-u były dobrze zarządzane, należałoby ustalić sposób ich wydatkowania ze względu na cel. Konfederacja Lewiatan proponuje oznaczyć limit środków na pomoc bezpośrednią (tj. kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawcy – art. 69a ust.2 pkt 1) jako 90% środków KFS, a pozostałe 10% przeznaczyć na określenie zapotrzebowania na rynku pracy, promocję itp. (art. 69a ust. 2 pkt 2-5).

Ponadto, warto doprecyzować czy limit środków dofinansowania na jednego pracownika ma wymiar roczny czy miesięczny oraz czy jest możliwość otrzymania podwójnej puli przypadającej na pracownika w sytuacji skierowania na kurs odpowiednio dwumiesięczny lub dwuletni. **Zdaniem Konfederacji Lewiatan zaproponowany wymiar dofinansowania (nawet, jeśli przypadający na rok) jest za wysoki**. W związku z tym, iż kwota zaplanowana z Funduszu Pracy na ten cel będzie wynosić 200 mln zł (w pierwszym roku – 100 mln zł) to przy założeniu maksymalnej możliwej refundacji (300% przeciętnego wynagrodzenia), ze środków w ciągu jednego roku będzie mogło skorzystać ok. 18 000 pracowników. **Konfederacja Lewiatan proponuje ograniczyć dofinansowanie do wysokości 100% przeciętnego wynagrodzenia i znieść pełne dofinansowywanie szkoleń dla mikroprzedsiębiorstw, ograniczając je do maksymalnej wysokości 80% kosztów szkolenia.**

Negatywnie, Konfederacja Lewiatan ocenia początkowe ograniczenie możliwości skorzystania ze wsparcia KFS-u jedynie przez pracowników z grupy 45+, podczas gdy wielu młodych pracownikom brakuje umiejętności i kompetencji cenionych przez pracodawców.

Pożyczki na utworzenie stanowiska pracy oraz pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej

Konfederacja Lewiatan, tak jak zostało to zaakcentowane w opinii wstępnej przesłanej do resortu pracy, bardzo pozytywnie odnosi się do wprowadzenia tego instrumentu licząc na zastąpienie nim dotychczasowych dofinansowań.

Niezrozumiałe jest jednak zawężenie zastosowane przy instytucjach mogących zgodnie z ustawą zostać „pośrednikami finansowymi”. Wśród wymagań znajduje się m.in. kapitał zakładowy nie niższy niż 2 mln zł. Należy jednak wskazać, iż w Polsce funkcjonuje obecnie około 70. doświadczonych funduszy pożyczkowych, z których nieliczna część ma status spółki prawa handlowego. Oznacza to, że na mocy przepisu ustawy nie mogłyby pośredniczyć przy udzielaniu pożyczek z BGK.

Dlatego też, Konfederacja Lewiatan proponuje zmienić art.61g ust. 2 pkt.3 w ten sposób, iż by do dotychczasowego stwierdzenia „posiada kapitał zakładowy w wysokości nie niższej niż 2 mln zł” dodać „lub prowadzi wydzielony fundusz pożyczkowy w wysokości nie mniejszej niż 2 mln zł”.

Ponadto, art. 61t ust. 5 nakłada na pośredników finansowych obowiązek podjęcia współpracy z uczelniami i dopiero za ich pośrednictwem z innymi instytucjami typu centrum kariery lub akademicki inkubator przedsiębiorczości. **Należy zauważyć, iż nie zawsze podmioty te są zależne od uczelni, dlatego proponujemy wyeliminować w tym obszarze zbędne pośrednictwo.**

Ustawa nie wskazuje również, czy w i w jakiej wysokości pośrednikowi finansowemu za zadania określone w art. 61y będzie przysługiwało wynagrodzenie.

Wśród innych zmian zaproponowanych w projekcie, wątpliwości budzi przepis dotyczący **trójstronnych umów szkoleniowych**. Zgodnie z propozycją, podmiotem wybierającym instytucję szkoleniową przygotowującą dla bezrobotnego szkolenie jest starosta. Zdaniem Konfederacji Lewiatan, decyzja ta powinna być podejmowana wspólnie z pracodawcą, szczególnie biorąc pod uwagę obowiązek zatrudnienia osoby bezrobotnej po odbyciu szkolenia.

Zmiany w funkcjonowaniu agencji zatrudnienia

Niezrozumiały jest cel zobowiązania agencji zatrudnienia do prowadzenia wykazu podmiotów, do których kierowane są osoby do pracy za granicą oraz wykaz osób kierowanych do tej pracy. Są to informacje możliwe do wygenerowania na bieżąco z systemu, dlatego nie ma konieczności wprowadzania dodatkowego obowiązku ich posiadania i przechowywania.

Ponadto, art. 18 e ust.1 pkt. 6 dotyczący wpisu do rejestru agencji zatrudnienia dopuszcza możliwość nieposiadania adresu mailowego przez podmiot ubiegający się o wpis. Bardzo ważna z perspektywy odbiorców usług agencji zatrudnienia jest możliwość sprawnego kontaktu, a poczta elektroniczna jest podstawowym narzędziem komunikacji tej branży, dlatego proponujemy wprowadzić obowiązek wskazania adresu mailowego.

Problematyczne i zbędne wydaje się zobowiązanie agencji zatrudnienia do niezwłocznego zwrócenia osobie korzystającej z jej usług oryginałów wszystkich dokumentów. Dlatego **proponujemy by były to jedynie dokumenty potwierdzające uzyskanie wykształcenie i doświadczenie zawodowe**. Ponadto, w związku z tym, iż zwrot ma mieć miejsce na wniosek klienta, powinien on być składany na piśmie.

LEWIATAN

Również przepis art. 4 ust. 4 i 6 nie określa zakresu danych jakie mogą zostać ujawnione w rejestrze centralnym. Ponadto, pożądane jest ustalenie już na tym etapie, na jakich zasadach wgląd do tych danych będą mogły uzyskać podmioty realizujące zadania na podstawie ustawy.

Zdaniem Konfederacji Lewiatan, przepis art. 19ca ust.1 w proponowanym kształcie (stanowiąc, że agencja zatrudnienia jest obowiązana do wręczania osobie kierowanej do pracy za granicę „*informacji o kosztach, opłatach i innych należnościach, w tym określonych w art. 85 ust. 2 pkt 7 ustawy, związanych z kierowaniem do pracy oraz podjęciem i wykonywaniem pracy za granicą*”) jest nieprecyzyjny i przewiduje zbyt szeroki zakres informacji, do których przedstawiania zobowiązana będzie agencja zatrudnienia. Agencja zatrudnienia prowadzi działalność w zakresie kierowania do pracy za granicę i może być zobowiązana wyłącznie do podawania kosztów, które są związane z kierowaniem, ewentualnie podjęciem pracy za granicą. Agencja nie jest pracodawcą dla osób kierowanych i nie powinna być obciążana obowiązkiem podawania kosztów związanych z wykonywaniem pracy, gdyż te koszty powstają w związku z zatrudnieniem. **W powyższej propozycji proponujemy zatem wykreślenie obowiązku informowania o kosztach związanych z wykonywaniem pracy za granicą.**

Wystarczającym rozwiązaniem wydaje się wprowadzenie konieczności przekazywania przez agencję kosztów przewidywanych, np. koszt biletu autobusem do miejsca pracy z określonego miejsca w Polsce, przybliżony koszt zakwaterowania w danym mieście za granicą. Agencja nie jest zobowiązana do pokrycia kosztów związanych z wyjazdem za granicę ani nie może zobowiązać osoby kierowanej do wyboru określonych opcji (np. wyboru środka transportu lub miejsca zakwaterowania) i w związku z tym, nie może podać tych danych dokładnie co do wysokości.

Wskazanie kosztów, określonych w art. 85 ust. 2 pkt 7 ustawy, jest przedmiotem umowy o skierowanie do pracy za granicą, którą na podstawie tego przepisu agencja zatrudnienia zawiera z osobą kierowaną. Brak zatem uzasadnienia dla powtarzania informacji o tych kosztach dodatkowo w pisemnej informacji, skoro osoba kierowana już je zna. **W związku z powyższym, Konfederacja Lewiatan proponuje wyłączenie tych kosztów z zakresu informacji, podawanej na podstawie proponowanego art. 19 ca ust. 1.**

Proponujemy również dodać w art. 85 ust.3 po pkt 4), pkt 5) o następującej treści:

5) rodzaj oraz wysokość przewidywanych kosztów, opłat i innych należności związanych z kierowaniem oraz podjęciem pracy za granicą, w tym kosztów dojazdu i powrotu osoby skierowanej do pracy oraz kosztów zakwaterowania.

Powyższe wynika z faktu, iż podstawą rzetelnej informacji sporządzanej w wykonaniu obowiązku, o którym mowa w art. 19 ca projektu ustawy może być wyłącznie uprzednie uzyskanie takiej informacji od pracodawcy zagranicznego. W związku z tym, przedmiotem umowy pomiędzy agencją a pracodawcą zagranicznym powinno być także uzgodnienie dotyczące rodzaju oraz wysokości przewidywanych kosztów, związanych ze skierowaniem oraz podjęciem pracy za granicę, w szczególności kosztów dojazdu i powrotu oraz zakwaterowania, ponieważ są to dwa najważniejsze koszty, które decydują o opłacalności podjęcia pracy za granicą. Uważamy, że bez umownego uzgodnienia powyższych kwestii, agencja zatrudnienia nie będzie w stanie podać informacji, o której mowa w art. 19 ca projektu ustawy, zgodnie ze stanem faktycznym.

W przypadku niewprowadzenia powyższych zmian (zmiany art. 19 ca projektu ustawy oraz dodania pkt 5 w art. 85 ust. 3 ustawy), ustawodawca zdaniem Konfederacji Lewiatan przewiduje zbyt surową sankcję karną w art. 121 c) projektu ustawy za przedstawienie informacji niezgodnej ze stanem faktycznym. Obowiązek z przepisu art. 19ca nie będzie mógł być bowiem wykonany w sposób należyty i istnieje obawa, że każda informacja sporządzona przez agencję będzie mogła być uznana za niezgodną ze stanem faktycznym.

Zdaniem Konfederacji Lewiatan zmianą idącą w dobrym kierunku jest objęcie zakazem pobierania opłat za pośrednictwo pracy także innych podmiotów, w tym ochotniczych hufców pracy czy centrów integracji społecznej. Tym niemniej zakaz ten w dalszym ciągu nie ma charakteru powszechnego, o co od lat postuluje środowisko przedsiębiorców. Dlatego, Konfederacja Lewiatan proponuje zmianę art.121 w ust. 2 i przyjęcie go odpowiednio w brzmieniu:

2. Kto pobiera od osoby, dla której poszukuje zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub której udziela pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia, dodatkowe opłaty inne niż wymienione w art. 85 ust. 2 pkt 7, podlega karze grzywny nie niższej niż 3000 zł.

lub alternatywnie:

LEWIATAN

2. Kto, w szczególności świadcząc usługi, o których mowa w art. 18 ust. 1 oraz w art. 18c ust. 2, pobiera od osoby, dla której poszukuje zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub której udziela pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia, dodatkowe opłaty inne niż wymienione w art. 85 ust. 2 pkt 7, podlega karze grzywny nie niższej niż 3000 zł.

Wprowadzenie zapisu w proponowanym kształcie jest niezbędne dla właściwego funkcjonowania rynku pośrednictwa pracy. Praktyka pokazuje bowiem, że istnieje wiele podmiotów, które nie rejestrując swojej działalności jako agencja zatrudnienia ani nie będąc podmiotami, wymienionymi w art. 18 c ust. 2 ustawy, prowadzą działalność z zakresu pośrednictwa pracy i pobierają za to opłaty. Niestety, działalność tych nieprofesjonalnych i nie działających zgodnie z literą prawa podmiotów, rzutuje na odbiór całego środowiska pośrednictwa pracy.

Negatywnie oceniamy ograniczenie zakresu sprawozdań przekazywanych marszałkowi województwa przez agencje zatrudnienia. Z jednej strony należy wskazać, iż zainteresowane podmioty nie zgłaszały uwag do obszerności dotychczas przygotowywanych sprawozdań, z drugiej zaś ograniczenie to prowadzi do limitowania informacji na temat sytuacji pracy tymczasowej w Polsce, co utrudni zapobieganie negatywnym zjawiskom na rynku.

Przedstawiony do konsultacji projekt ustawy zakłada szeroką reformę systemu aktywizacji osób bezrobotnych. Jednak kilka poruszonych w stanowisku kwestii, zdaniem Konfederacji Lewiatan, wymaga jeszcze pochylenia się nad nimi i doprecyzowania. Tym niemniej, propozycje wskazane przez resort pracy, mogą przyczynić się do poprawy sytuacji osób bezrobotnych i pomóc powrócić im na rynek pracy. Według Konfederacji Lewiatan, by znacznie podwyższyć efektywność podejmowanych działań, większą rolę należy przypisać prywatnym, doświadczonym podmiotom prowadzącym profesjonalną działalność w zakresie aktywizacji osób mających trudności z dostępem do rynku pracy.

KL/538/146/EP/MZ/2013